

Kerkpunt Jaarverslag 2021

Lokale kerken: voorproefjes van Gods koninkrijk

KerkPunt

kom verder in kerk-zijn

Kerkpunt Jaarverslag 2021

Lokale kerken: voorproefjes van Gods koninkrijk

Colofon

Copyright Kerkpunt
Dokter Spanjaardweg 4b | 8025 BT Zwolle
www.kerpunt.nl

INHOUD

1. Voorwoord.....	4
2. Samenvatting.....	5
3. Resultaten	6
3.1. Opdracht en doelen 2021	6
3.2. Activiteiten	6
3.3. Doelen 2022	9
4. Communicatie en PR	11
5. De organisatie.....	13
5.1. Missie.....	13
5.2. Werkwijze	14
5.3. Medewerkers en bestuur	14
6. Financiën.....	16

1. VOORWOORD

Voorproefjes

Een voorwoord is als een voorproefje, het moet je uitnodigen om verder te lezen.

Vanaf het eerste begin zeggen we bij Kerkpunt dat we lokale kerken zien als voorproefjes van het Koninkrijk. Dat hebben we niet zelf bedacht, het komt uit de koker van de Britse zendeling en missioloog Leslie Newbigin. Hij schreef dat kerken instrumenten, voorproefjes en tekens zijn van Gods Koninkrijk.

“We hebben geen perfecte kerken. Dat maakt bescheiden”

Er zijn verschillende redenen waarom dat 'voorproefje' zo mooi is. Allereerst, ongeacht de omstandigheden kan een kerk iets weerspiegelen van Gods mooie toekomst. Dat geldt voor kerken in tijden van corona, in een seculiere tijd, voor kerken in oorlogstijd of kerken in vervolging. Telkens worden glimpjes van Gods genade zichtbaar: in muziek, in onderlinge zorg, in een belijdenis. Ook in Nederlandse kerken gebeurden op tal van plekken in het 'coronajaar' 2021 mooie dingen.

Het tweede is dat het bescheiden klinkt: het is niet het hoofdgerecht of een voorproef: nee, een proefje. We hebben geen perfecte kerken. Dat maakt bescheiden. Wie in de kerk werkt, weet dat daar goede redenen voor zijn. Er is veel gedoe in kerken: conflicten, ruzies. Juist omdat we de kerk zo belangrijk vinden. Wat wel helpt, is een gemeenschappelijke vijand als corona. In coronatijd klopten er minder gemeenten aan over gedoe.

Maar het allermooist is dat het voorproefje verwijst naar dat de kerk niet van ons is, maar van God. Hij wil in en door die merkwaardige plukjes mensen overal op deze wereld iets laten zien van zijn genade en goedheid. Als een voorproefje hoe het op de vernieuwde aarde zal zijn: kerk-zijn als uitnodiging voor een groter feest. Dat is ook hoe wij als Kerkpunt met ons advies en begeleiding willen werken.

Dat maakt werken in de kerk niet altijd makkelijk, maar wel waarde- en vreugdevol. We hopen dat je in dit jaarverslag iets proeft van de waarde die Kerkpunt biedt en de vreugde die het ons en kerken geeft.

Cors Visser
Directeur Kerkpunt

2. SAMENVATTING

Per 1 januari vormen het Diaconaal Steunpunt, de Nederlands Gereformeerde Toerusting en het Praktijkcentrum één organisatie. Dankzij het vele en goed voorbereidende werk van de besturen en de inzet van de medewerkers, kon de fusie snel tot stand komen. Centraal stond daarbij de missie van Kerkpunt: het begeleiden, adviseren en inspireren van lokale gemeenten. Met als inzet de lokale gemeente centraal als voorproefje van het Koninkrijk van God.

Begin 2021 werd achter de schermen hard gewerkt aan beleidsplannen, de nieuwe naam en huisstijl en natuurlijk de technische en praktische verhuizing van de drie organisaties naar één locatie: de Dokter Spanjaardweg in Zwolle.

Op 6 april 2021 is de naam van de nieuwe organisatie 'Kerkpunt' gepresenteerd, inclusief huisstijl en website. Met de campagne 'Voorproefjes' maakten de lokale kerken kennis met Kerkpunt en haar missie: 'Het praktisch inspireren en ondersteunen van geloofsgemeenschappen zodat door hen heen het Koninkrijk van God zichtbaar wordt voor elkaar en in de samenleving'.

Een missie die het team van adviseurs in 2021 heeft uitgevoerd onder voor zowel het team als de kerken uitdagende omstandigheden: de coronapandemie. Met onder andere verdiepende trajecten en workshops, adviserende (online) bezoeken aan kerken en relevante webinars die enkele honderden bezoekers trokken, gaf Kerkpunt vorm aan haar belofte: 'kom verder in kerk-zijn'.

3. RESULTATEN

3.1. Opdracht en doelen 2021

Op 1 januari 2021 fuseerden het Praktijkcentrum, de Nederlands Gereformeerde Toerusting en het Diaconaal Steunpunt tot het nieuwe toerustingscentrum voor kerken binnen de GKv en NGK. “De naam van de nieuwe organisatie is Kerkpunt, met als belofte en uitnodiging: kom verder in kerk-zijn,” licht Cors Visser toe bij de nieuwe organisatie die uit de fusie is ontstaan. “De inzet voor de fusie was de vraag hoe lokale kerken beter gediend kunnen worden met advies en begeleiding. De aanstaande hereniging van de GKv en NGK bracht dit proces in een stroomversnelling.”

3.2. Activiteiten

“2021 stond niet alleen in het teken van oprichting van Kerkpunt, maar ook in het teken van corona,” blikt Cors terug. Het kerkelijk leven had te lijden onder corona en voor Kerkpunt betekende dat minder begeleiding op het gebied van visietrajecten en conflict. Voor de zomer was er meer mogelijk en kwamen de langlopende trajecten op gang.

Per werkveld een aantal belangrijke resultaten uitgelicht:

Kerk in/na corona

- Kerkpunt was betrokken bij het opstellen van de vertaling van de corona-adviezen van het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken CIO naar kerken;
- Er werd materiaal ontwikkeld voor ‘thuisdiensten’ en advies uitgebracht over hoe jongeren te blijven betrekken. Hier is veel gebruik van gemaakt;
- Met het hele team werd gewerkt aan een gemeentetraject om kerken te helpen opstarten na de zomer. Het gaat om de trektocht ‘Jezus’ liefde ontvangen en doorgeven’: materiaal en inspiratie om negen maanden lang met de hele gemeente met dit onderwerp bezig te zijn. Vijf gemeenten doen hieraan mee;
- Via artikelen en webinars is ingezet om kerken handvatten en inspiratie te bieden voor kerken in en na corona.

Diaconaat en missionair

- Publicatie van het tweede deel van het boekje 'Yes ik ben diaken' en tegelijkertijd ontwikkeling van een e-learning 'Yes ik ben diaken';
- Publicatie 'Bidden en bijbellezen als diaken';
- Begeleiding en training van twee kerken op het gebied van diaconaat;
- Ontwikkelen en lanceren van het 40-dagenproject (samen met [Verre Naasten](#), [Lume](#) en [LPB Media](#)), met podcast en kerkenmateriaal;
- Het aanpassen en beschikbaar maken van een nieuwe evangelisatiecursus;
- Samen met [Verre Naasten](#) werkt Kerkpunt aan de integratie van [Evangelisatie & Recreatie](#) in Verre Naasten, waarbij Kerkpunt Evangelisatie & Recreatie inhoudelijk adviseert en zorgdraagt voor toerusting in lokale gemeenten;
- Met het Missieloket ([Verre Naasten](#), [Deputaten Ondersteuning](#), Kerkpunt) ontwikkelden we filmpjes met gespreksvragen rond Pinksteren.

"Een tijdje terug zat ik met een vriend om tafel na te denken over een project in het jeugdwerk. Zijn idee was om iets met de veertigdagentijd te doen. Na een uurtje praten en een bak koffie ontstond het idee: samen met jongeren een boekje schrijven over contact met God. Het resultaat is bijzonder: jongeren stellen zich echt open en kwetsbaar op."

Alexander – jeugdpastor in het Noorderlicht (GKv) in Wezep

Jeugd en geloofsopvoeding

- Er is veel contact geweest met jeugdleiders in coronatijd. Velen hadden het moeilijk en kampten met gebrek aan inspiratie;
- Inspiratiewebinar voor mensen actief in het jeugdwerk (bijna 200 deelnemers, mensen uit tal van kerkgenootschappen);
- Het team van Kerkpunt heeft meer dan 30 kerken bezocht (deels online) voor inspiratie, meedenken en adviseren over jeugdwerk en materiaal;

- Vijfdelige cursus 'Jouw huis, Gods thuis' voor ouders van kinderen in basisschoolleeftijd (i.s.m. [CGJO](#));
- Voorbereidingsmaterialen voor kerken die kinderen aan het avondmaal willen toelaten;
- 'Cola, chips en praten over God' – cursus voor catecheten, i.s.m. [Weetwatjegeloof.nl](#), inclusief webinar, vlogs een boek.
- Drie nieuwe onderdelen voor 'Belong' (voor tienergroepen) op [lereninderkerk.nl](#).
- Verdere ontwikkeling van de website [lereninderkerk.nl](#).
- Verzorgen vak 'geloofsgroei' voor studenten theologie van de [Viaa](#);
- Meer dan 20 artikelen over jeugdwerk en geloofsopvoeding in onder andere [ND](#), [RD](#), [OnderWeg](#) en [Dienst](#).

Leidinggeven

- Met zo'n vijftien kerkenraden is opgetrokken in langdurige of wat kortere trajecten (heisessies) rondom algemene visie op de toekomst van de kerk;
- Kerkpunt heeft vijf trajecten begeleid rondom conflict in de kerk;
- Twee trajecten begeleid rondom fusie;
- Vijf avonden/trainingen voor ambtsdragers zijn georganiseerd;
- Publicatie van het boek 'De wenkende leider' van Klaas Quist en het ontwikkelen van gespreksvragen hierbij.

Overig

- In totaal is er tien keer training en advies op gebied van kringen en pastoraat;
- Begeleiding heidagen Generale Synode/Landelijke Vergadering voor de nieuwe kerkorde;
- Publicatie 'Vreemde vreugde' – bijbelstudieboek over 1 Petrus geschreven ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van [Steunpunt Bijbelstudie](#).
- In totaal hebben in 2021 zo'n 140 kerken contact gezocht met Kerkpunt.

3.3. Doelen 2022

In 2022 gaat de aandacht uit naar de speerpunten zoals beschreven in het meerjarenplan 2021-2023:

Kerk in/na de coronatijd

In 2022 zetten we ons in op de verdere uitwerking en promotie van de 'Trektocht', een programma van negen maanden gericht op gemeenschapsvorming. Met materiaal voor dagelijkse bijbelstudie, kringen, jongeren en kinderen, kerkenraad en diaconieën, diensten en gemeentebijeenkomsten. Ons doel is dat minimaal vijf gemeenten hieraan deelnemen.

Naast de trektocht en de daarmee samenhangende producten zijn medewerkers van Kerkpunt inzetbaar rond advies en begeleiding van het opstarten van het kerkelijk leven: van het adviseren van kerkenraden tot het begeleiden van gemeente- en kerkenraadsweekenden. Tot slot willen we eind 2022 een concreet product hebben waarmee kerken aan de slag kunnen met diversiteit in de gemeente.

Kerk in de buurt/samenleving

De meeste kerken zijn door corona meer gericht geraakt op zichzelf en eigen leden. Een aantal kerken heeft juist een rol in de samenleving opgepakt. Vanuit de inspirerende rol van Kerkpunt ligt hier een taak, samen met het Missieloket – waarin [Verre Naasten](#), [Deputaten Ondersteuning](#) en Kerkpunt participeren. In 2022 bieden we actief 'missionaire begeleiding' aan kerken, bieden we cursusmateriaal voor diaken en evangelisatietraining.

"Wat voor mij heel belangrijk is in het samen kerk-zijn, is het besef dat de kerk niet een gebouw is maar de mensen. Dat is het belangrijkste in het zijn van een kerk: dat je elkaar kent en helpt en bij elkaar terecht kunt als er iets is. Ik besef steeds meer dat de kerk meer is dan samenkomen. Het gaat ook om alles daaromheen, niet alleen dat ene moment."

Gerwin - diaken in de Regenboog (NGKv) in Laag-Zuthum

20-ers en 30-ers

Veel gemeenten worstelen met het vertrekken van en een tekort aan 20-ers en 30-ers. In 2022 moet duidelijk worden of en zo ja hoe het zinvol is apart materiaal/begeleiding aan te bieden rond 20-ers in de kerk: onder andere het ontwikkelen van de brochure 'Yes, ik ben jeugdouderling' in het najaar van 2022 alsook een webinar voor jeugdouderlingen.

Fusies

Een aantal kerken kloppen aan met vragen rondom fusies: fusies van twee plaatselijke kerken, of een nieuw te starten fusiegemeente in een andere wijk/plaats. De verwachting is dat deze vragen toenemen, mede gevoed door de landelijke hereniging en terugloop van het ledenaantal. In het voorjaar van 2022 beleggen we een expertmeeting met Contact Commissie Eenheid en andere spelers op het veld van fusies. We begeleiden fusietrajecten en ontwikkelen een procestool voor de fusiebegeleiders.

Conflict in de kerk

De verwachting is dat de post-coronatijd een tijdelijke piek in conflictbegeleiding gaat geven. De focus in 2022 ligt op een goede begeleiding van deze trajecten, waar mogelijk opgevolgd door opbouwtrajecten (zoals 'Trektocht'). Ook richten we ons op het ontwikkelen van een tool of toerustingsmateriaal voor zowel lokale gemeenten als de begeleiders.

Trendonderzoek

In 2022 start Kerkpunt met het onderzoek Nieuw Kerkelijk Peil, inclusief begeleiding. Eind 2022 hebben minimaal vijf gemeenten het onderzoek uitgevoerd.

4. COMMUNICATIE EN PR

“De eerste helft van 2021 stond in het teken van de lancering van de nieuwe organisatie. Om te beginnen de ontwikkeling van de nieuwe huisstijl”, vertelt Melanie Medendorp, communicatiemedewerker bij Kerkpunt. Ze kijkt terug op een voorspoedig traject waarbij de fuserende organisaties zich al snel konden vinden in de nieuwe naam Kerkpunt en de bijbehorende huisstijl: “De meeste collega's hebben meegedacht in dit traject en iedereen was blij met het resultaat.”

Een volgend fors project was de ontwikkeling van de website www.kerkpunt.nl. Melanie: “We voerden veel gesprekken over de structuur en de inhoud van de website: wat willen we uitstralen, wat willen we communiceren?”. Vervolgens werd geschikte content van de websites van de verschillende organisaties overgezet naar de nieuwe website.

Op 6 april 2021 was het zover: de nieuwe organisatie met naam, logo en website werd gelanceerd. Met de campagne 'Voorproefjes' worden verschillende verhalen van kerkelijk werkers gedeeld op social media en wordt ook duidelijk wat Kerkpunt kan betekenen. "Zo zien we de kerken: als voorproefjes van Gods koninkrijk. We hopen dat de kerken zo naar zichzelf kijken", licht Melanie de campagne toe. De keuze voor een grote slagroomtaart om collega's bestuur en partners te verrassen, was dan ook snel gemaakt. De lancering van Kerkpunt ontging ook de pers niet, zowel het [Reformatorisch Dagblad](#) als het [Nederlands Dagblad](#) besteedde er aandacht aan. In totaal is Kerkpunt vier keer verschenen in de media, waaronder ook op het [Christelijk Informatie Platform \(CIP\)](#) en in [OnderWeg](#), het kerkelijk magazine van NGK en GKv. Er is acht keer een online mailing verstuurd vanuit de organisatie naar circa 4000 abonnees.

In 2022 zal de focus van de communicatiestrategie liggen op het onder de aandacht brengen van de specifieke producten en diensten van Kerkpunt.

5. DE ORGANISATIE

5.1. Missie

De missie van Kerkpunt is: *het praktisch inspireren en ondersteunen van geloofsgemeenschappen zodat door hen heen het Koninkrijk van God zichtbaar wordt voor elkaar en in de samenleving.*

Inspireren en ondersteunen is wat Kerkpunt doet; met en voor lokale kerken. Gericht op die kerken en met en door die kerken heen gericht om voorproefjes te zijn van het Koninkrijk van God.

'De coronacrisis versterkte het verlangen om van betekenis zijn voor de wijk: mensen de gelegenheid geven om in het kerkgebouw stilte te zoeken, een kaarsje te branden, of langs te komen voor een gesprek of een gebed. Door strengere coronamaatregelen kon de dagelijkse 'Open Fontein' niet gelijk starten, maar is als alternatief 'Koffie to go+' opgezet. Vrijwilligers staan elke ochtend en woensdagavond klaar met koffie of thee en gasten mogen een bijbeltekst meenemen als inspiratie voor de dag. Voor mij is dit een voorproefje van Gods Koninkrijk.'

Lian – kerkelijk opbouwwerker in de Fontein (GKv Zwolle-West)

5.2. Werkwijze

Kerkpunt heeft een team van deskundige adviseurs met kennis en ervaring uit verschillende vakgebieden, die samen kerken van dienst zijn. Op basis van een heldere visie en beleid positioneren wij Kerkpunt als de professionele toerustingsorganisatie voor de GKv en NGK-kerken en haar leden. Onze belofte 'kom verder in kerk-zijn', is toekomstgericht en uitnodigend. We vergelijken ons werk soms met het loodswezen. Ons vertrekpunt is dat kerken onderdeel zijn van Gods missie met deze wereld. Kerkpunt komt langszij om kerken daaraan te herinneren door te inspireren, te begeleiden en door te ondersteunen.

Kerkpunt wil werken met en voor lokale kerken en doet dit vanuit de volgende waarden:

- Enthousiasme voor lokale kerken;
- Betrokkenheid;
- Impactvol;
- Eigenaarschap en autonomie van kerken;
- Kwaliteit: medewerkers zijn experts;
- Realiteitszin: er is imperfectie;
- Eerbied voor het werk van de Heilige Geest;
- Inspiratie: niet alleen vraaggestuurd maar ook pro-actief.

5.3. Medewerkers en bestuur

Bestuur

Per 1 januari bestond het bestuur uit de volgende personen:

- Pim Boven (voorzitter, voormalig Praktijkcentrum)
- Marnix Assink (secretaris, voormalig Diaconaal Steunpunt)
- Gert Kers (bestuurslid financiën, voormalig Nederlandse Gereformeerde Toerusting)
- Albert Balk (voormalig Nederlandse Gereformeerde Toerusting)
- Co Beukema (voormalig Diaconaal Steunpunt)
- Annelies Haveman (afgetreden zomer 2021)
- Johan Lammers
- Marjon Welmers (voormalig Praktijkcentrum)

Gekozen is voor een mix van bestuursleden uit de bestaande organisaties en een aantal nieuwe. In 2022 zal volgens een rooster van aftreden een tweetal bestuursleden aftreden. Eind 2021 is begonnen met het werven van twee nieuwe bestuursleden.

Het bestuur vergaderde vijf keer.

Personeel

Het personeel van Kerkpunt bestond in 2021 uit:

- Jannet de Jong (gemeenteadviseur, vertrokken per 1 juni, andere baan)
- Petra Kiks (jeugdwerkadviseur)
- Jan Kuiper (adviseur, vertrokken per 1 juli, pensioen)
- Melanie Medendorp (communicatiemedewerker)
- Anko Oussouren (jeugdwerkadviseur)
- Ingrid Plantinga (adviseur geloofsopvoeding/geloofsleren)
- Derk Jan Poel (adviseur diaconaat en integral mission)
- Hetty Pullen (adviseur/trainer, vertrokken per 1 september)
- Klaas Quist (gemeenteadviseur)
- Paul Smit (jeugdwerkadviseur)
- Cors Visser (directeur)
- Peter Wierenga (adviseur missie, vertrokken per 1 juni, andere baan)

Een aantal mensen had al voor de totstandkoming van Kerkpunt aangegeven te willen stoppen. Vanwege corona zijn niet alle vacatures meteen opgevuld. Eind 2021 is gezocht naar drie nieuwe personen en die zijn gevonden. Per 1 januari 2022 zijn Pieter Messelink (adviseur missie), Christien de Ruyter (jeugdwerkadviseur) en Willem Smouter (gemeenteadviseur) bij Kerkpunt gestart.

Eind 2021 bleek Paul Smit vanwege een ernstige ziekte niet meer in staat te zijn te werken.

Met het team is gewerkt aan teambuilding, inhoudelijke verkenning en het versterken van elkaars rol en expertise. Zo zijn er maandelijkse teammeetings en gaan medewerkers geregeld met twee personen naar een gemeente om bij elkaar mee te kijken en van elkaar te leren.

Uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek eind 2021 bleek dat de medewerkers tevreden tot zeer tevreden waren over de organisatie, de werksfeer en de collegialiteit.

6. FINANCIËN

Kerkpunt is dankzij goed financieel beheer van de drie voorgaande organisaties een financieel gezonde organisatie.

Voor een overzicht van de financiën zie de volgende pagina.

De fusie, maar vooral corona had grote impact op de financiële resultaten voor 2021. De inkomsten uit advisering en begeleiding werden voorzichtig begroot omdat de verwachting was dat veel minder kerken een beroep zouden doen op Kerkpunt. Dat viel uiteindelijk mee. Daarnaast waren er voor de totstandkoming van Kerkpunt al een aantal vacatures en vertrokken in de loop van 2021 twee collega's. Die vacatures werden vanwege corona-onzekerheid in 2021 nog niet ingevuld, maar wel begin 2022.

Voor 2022 resulteert dat in hogere uitgaven, met name vanwege personeelskosten en vervulling van vacatures. Op deze manier kan Kerkpunt beter langszij komen voor de vragen vanuit de kerken.

De opdracht van GS/LV om in te lopen op het eigen vermogen van de organisatie is dus in 2021 niet gelukt. Vanaf 2022 is dat wel degelijk het geval, waarbij zoals nu begroot, meer dan € 30.000 wordt ingeteerd op eigen vermogen.

	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Baten		
Quota kerken	601.000	598.179
Overige bijdragen	26.400	1.787
Advisering en diensteverlening	108.600	78.830
Verkoop publicaties	3.000	4.989
Totaal baten	739.000	683.785
Uitgaven		
Personeelskosten Diaconaat en missionair	142.200	461.120
Personeelskosten Leidinggeven, gemeentebegleiding, liturgie	209.590	
Personeelskosten Jeugdwerk	147.850	
Personeelskosten Productontwikkeling en onderzoek	85.560	
Personeelskosten Beleid en communicatie	40.300	
Overige personeelskosten (inhuur, cursussen, salarisadministratie)	60.500	52.977
Totaal personeelskosten	686.000	514.097
Bestuurs- en accountantskosten	7.500	10.561
Kantoor- en algemene kosten	34.100	20.506
Huisvestingskosten	15.000	9.492
Communicatie en PR	15.000	24.163
Overig	8.800	7.330
Totaal lasten	766.600	586.149
Rentebaten/lasten	-1.000	-1.035
Resultaat	-28.600	96.601